

הורות ובריאות

תכנית המאסטר

סמינר מחקר

פרופ' דפנה כרמלי

במערכות חברתיות רבות, הורות מהווה רכיב מרכזי במימוש של בגרות אישית, זהות מגדרית ואזרחות קהילתית. טענה כללית זו, התקפה בעוצמות שונות לגבי סביבות ותקופות שונות, מתקבלת כמובנת מאליה בהקשר הישראלי. הסמינר 'הורות ובריאות' יבקש לבחון סוגיות הקשורות בהורות בתוך הקשרים חברתיים רחבים ומגוונים תוך התמקדות בממשקים חברתיים-רפואיים. ננסה להסביר את רמות הפוריות בישראל, לבחון את ההקשר החברתי-כלכלי-פוליטי של תנודות ברמת הפוריות בסביבות חברתיות שונות, לעמוד על הזיקות בין מדיניות בנושאי פוריות לבין רמות פוריות, לבחון קשרים בין טיפולים רפואיים לבין תפיסות בנוגע למגדר והורות, להתוודע למגוון של טיפולי פוריות ולזהות השלכות שלהם על תפיסות חברתיות של שארות וכן על בריאות הגוף והנפש של נשים מטופלות.

נושאי הסמינר (בהתאם לקצב ההתקדמות והדיונים בכיתה)

- הורות הולדה ודמוגרפיה – סוגיות כלליות וישראליות
- פריון בישראל: פרספקטיבות מאקרו- ומיקרו-מערכתית
- ניהול פוריות
- טכנולוגיות פוריות חדישות: טכנולוגיות ומושגים סוציולוגיים רלוונטיים
- טיפולי פוריות בישראל
- הריון ובריאות הילוד (ההריון הטנטטיבי מול יפן; PND ואחריות הורית) + הולדת אח תורם
- סיכוני הורות תלויי הקשר: כריתת רחם בפקיסטן
- הורות ביולוגית וחברתית
- מושג הנורמליות (הבנייה וסטיגמטיזציה)
- הורות, בריאות ושוק בעבודה
- הורות ובריאות בזקנה
- אל-הורות: הבחירה שלא להביא ילדים לעולם

מטרות הסמינר:

- העמקת הידע בתחום הורות ובריאות והקשים ביניהם
- פיתוח תובנה ביחס לזיקות השונות בין סביבות חברתיות, הולדה ובריאות
- פיתוח חשיבה ביקורתית ויכולת ליישמה
- פיתוח מיומנויות מחקר ובכללן, קריאה ביקורתית ועריכה של סקירת ספרות, הגדרה של שאלת מחקר, תכנון וביצוע של מחקר, ניתוח הממצאים, הצגה בעל פה של המחקר, כתיבת סיכום אנליטי של התהליך במתכונת של עבודה סמינריונית

דרישות הקורס

- נוכחות ב-80% מהשעורים והשתתפות פעילה בכל מפגשי ההנחיה הצוותיים (תנאי מעבר)
- קריאת המאמרים וביצוע המטלות על פי תכנית הזמנים הנדרשת (תנאי מעבר)
- הצגה ביקורתית של אחד מנושאי הקורס (20%)
- כתיבת עבודת סמינריונית על פי ההנחיות והגשתה במועד (80%)

מבנה העבודה הסמינריונית

- העבודה תיכתב במתכונת המקובלת של מאמר מדעי, עם זאת, פרטי המבנה נתונים לשיקול דעתם של המחברים וניתנים להגמשה בהתאם לאופי הנושא ולשיטות המחקר. סטיות ושינויים ביחס להצעת המחקר יתקבלו, אך כדאי לדון בהם מראש עם המרצה ויש להתייחס אליהם ולבארם בגוף העבודה או בנספח.
- בתחילת העבודה יוצג דף שער ועליו הפרטים הבאים: נושא העבודה, שמות המחברות ומספרי תעודות זהות, **מספר המלים בעבודה**, כולל רשימת מקורות, שם המרצה ותאריך ההגשה. אחריו יופיע תוכן עניינים.
 - יש לערוך את העבודה בהדפסה ברווח כפול (גופן גודל 12, שוליים של 2.5 ס"מ מארבעת צדדי הטקסט הכתוב). היקף העבודה – **עד 3,500 מלים** (כולל רשימה ביבליוגרפית; לא כולל נספחים. כעשרה עמודים). **אנא ציינו מספרי עמודים!**
 - אזכורים ביבליוגרפים וציטוטים בתוך הטקסט, כמו-גם רשימת המקורות, יירשמו באופן שיטתי ומסודר. המתכונת הנפוצה היא APA אבל כל מבנה מקובל אחר יתקבל, אם ייערך באופן שיטתי.
 - נספחים: ניתן לצרף לעבודה נספחים מעשירים כמו: מסמכים ארכיוניים, פרסומות, תמלילי ראיונות, תצלומים שנדונו בגוף העבודה. לחומרים מסוג זה ערך רב בהמחשת הטענות. מומלץ להוסיף!
 - העבודה תבוצע בזוגות או שלשות.
 - העבודה תוגש עד 1.10.19 בעותק קשה לתא המרצה וכן באופן מקוון, ישירות למייל של פרופ' כרמלי (daphna@research.haifa.ac.il)

המבנה המקובל לעבודה:

- שאלת המחקר + הראציונל לבחירת הנושא (כלומר, מדוע השאלה מעניינת)

- רקע תאורטי וסקירת ספרות (לפחות 10 מאמרים ממקורות בני-שיפוט, לפחות 6 באנגלית)
- תיאור השדה והאוכלוסייה
- שיטת המחקר והרציונאל לבחירתה (מדוע מתאימה השיטה הנבחרת לשאלה) + היבטים אתיים
- ממצאי המחקר
- דיון: הצעת הסבר לממצאים תוך התייחסות לחומר שהובא בסקירת הספרות
- מגבלות המחקר
- כיוונים אפשריים להרחבת המחקר

קריטריונים להערכת העבודה:

- מידת המיצוי של סקירת הספרות ועדכנות החומר
- מידת הקוהרנטיות של העבודה
- התאמת כלי המחקר ועיבוד הנתונים לשאלת המחקר
- יכולת אבחנה והפקת נתונים באמצעות שיטות המחקר שנבחרו ויושמו
- רמת הדיוק והעידון של שימוש במושגים תיאורטיים
- מידת האינטגרציה של החומר האמפירי עם הרקע התיאורטי
- התייחסות וקישור לסוגיות מרכזיות בתחומים התיאורטיים הכלליים של התופעות הנדונות
- רמת המורכבות וההיקף האנליטי של ההסבר המוצע לתופעות שנדונו בעבודה
- מקוריות ויצירתיות אנליטית
- כתיבה לפי כללים ועקרונות מדעיים

תכנית טנטטיבית

נושא	רקע סוציולוגי	רקע קליני
1. הורות וילודה בישראל	אלון טל	_____
2. ניהול פוריות	אמרסון עתליה שטיינפלד	אמצעי מניעה
3. טיפולי פוריות	Inhorn & Birenbaum- Carmeli Birenbaum-Carmeli	ICSI, IVF, תרומות גמטות, שימור
4. פונדקאות (+אימוץ)	Teman שדולת הנשים	סיכונים קליניים וחברתיים

		5. נושאים לעבודות סמינריוניות
PND	Teman and Ivry Ivry	6. הריון ובריאות הילוד (ההריון הטנטטיבי מול יפן ; PND ואחריות הורית) + הולדת אח תורם
בריאות אמהות וילודים בארצות מתפתחות	Towghi F	7. סיכוני הורות תלויי הקשר (פקיסטן)
אפידמיולוגיה	בטומן	8. הורות ביולוגית וחברתית (אהבתה מרתחה)
היסטוריה של 'התפתחות נורמלית'	Ben Ari, Bharadwaj	9. מושג הנורמליות (הבנייה וסטיגמטיזציה)
		10. עבודות סמינריוניות
	Pudrovska Modig et al.	11. הורות ובריאות בזקנה (שרוכים)
		12. הורות, בריאות ושוק בעבודה
	דונת Shapiro	13. אל-הורות: הבחירה שלא להביא ילדים לעולם

ביבליוגרפיה

1. אלון טל. 2016. והארץ מלאה, התמודדות עם פיצוץ אוכלוסין בישראל, הקיבוץ המאוחד.
2. עתליה שיינפלד. 2018. מאמצעי מניעה לניהול פוריות: פענוח הגוף הנשי בקהילת שיטת המודעות לפוריות עבודת גמר מחקרית המוגשת כמילוי חלק מהדרישות לקבלת התואר "מוסמך האוניברסיטה", אוניברסיטת חיפה.
3. John Mirowsky J. 2002. Parenthood and Health: The Pivotal and Optimal Age at First Birth, *Social Forces*, 81(1), 315-349.
<https://www.jstor.org/stable/pdf/3086536.pdf?refreqid=excelsior%3A221e41a154681dbd534a78065e438113>
4. Inhorn Marcia and D. Birenbaum-Carmeli. (2008) Assisted reproductive technologies and cultural change, *Annual Review of Anthropology*, 37: 177-196
5. Birenbaum Carmeli, Daphna. (2016). Thirty Five Years of ART in Israel, *Reproductive BioMedicine and Society Online*. 2, 16-23
6. שדולת הנשים, מידע על פונדקאות, טיפולי פוריות, הריון ולידה, בדיקה גניקולוגית והפסקות הריון בישראל

http://www.iwn.org.il/database_entry/%D7%A4%D7%95%D7%A8%D7%99%D7%95%D7%AA-%D7%94%D7%99%D7%91%D7%98%D7%99%D7%9D%D7%91%D7%A8%D7%99%D7%90%D7%95%D7%A%D7%99%D7%99%D7%9D-%D7%95%D7%AA%D7%A8%D7%91%D7%95%D7%AA%D7%99%D7%99%D7%9D

7. Teman Elly. (Forthcoming). Pregnant Metaphors and Surrogate Meanings: Bringing the Ethnography of Pregnancy and Surrogacy into Conversation in Israel and Beyond.
8. Teman, Elly and Tsipy Ivry, (forthcoming 2018) "Pregnancy and Piety: the Situated Ethics of Prenatal Diagnostic Technologies for Ultra-Orthodox Jewish Women", in Dena Davis (ed.), Handbook on Religious Ethics. Cambridge University Press.
9. Ivry, Tsipy, At the Back Stage of Prenatal Care: Japanese Ob-Gyns Negotiating Prenatal Diagnosis (January 8, 2008). Medical Anthropology Quarterly Volume 20, Issue 4, pages 441–468, December 2006. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2130476>
10. Towghi F. 2012. Cutting inoperable bodies: particularizing rural sociality to normalize hysterectomies in Balochistan, Pakistan. *Med Anthropol.* 2012;31(3):229-48. doi: 10.1080/01459740.2011.623488.
11. Ben Ari, E. 1994. Caretaking With a Pen? Documentation, Classification and 'Normal' Development in a Japanese Day-Care Center. *International Journal of Modern Sociology* 24(2): 31-48.
https://www.jstor.org/stable/41420412?seq=18#metadata_info_tab_contents
12. Bharadwaj, Aditya. 2003. Why Adoption Is Not an Option in India: The Visibility of Infertility, the Secrecy of Donor Insemination, and Other Cultural Complexities, *Social Science and Medicine* 2003 May; 56(9): 1867-1880.
https://ac.els-cdn.com/S0277953602002101/1-s2.0-S0277953602002101-main.pdf?_tid=9cf1c455-7079-44a5-9edc-81330c64cfb5&acdnat=1546689309_27a7735b3ed64b0ae58d2459ba0c7534
13. Daphna Yeshua-Katz (2017): Childless in an IVF-nation: online stigma-coping strategies in support groups for childless Israeli women, *Information, Communication & Society*, <http://dx.doi.org/10.1080/1369118X.2017.1324504>
14. Efrat Ram-Tiktin, Roy Gilbar, Ronit B Fruchter, Ido Ben-Ami, Shevach Friedler, Einat Shalom-Paz. 2018. Expanding the use of posthumous assisted reproduction technique: Should the deceased's parents be allowed to use his sperm? *Clinical Ethics*,
15. Yael Hashiloni-Dolev, Silke Schicktanz. 2017. A cross-cultural analysis of posthumous reproduction: The significance of the gender and margins-of-life perspectives, *Reproductive BioMedicine and Society Online*, 4: 21-32, <http://dx.doi.org/10.1016/j.rbms.2017.03.003>
16. יהודית מייזלס. האם אפשר למנוע מאדם להפוך ל הורה? הארץ, 7.1.19
17. אליף בטומן, ניו יורקר. 2018 . לכל אבא יש מחיר : ביפן התפתחה תעשייה של שחקנים שמגלמים בני משפחה, הארץ, 21.09.2018
18. Pudrovska T. 2009. Parenthood, Stress, and Mental Health in Late Midlife and Early Old Age, *Int J Aging Hum Dev.* 68(2): 127–147. doi: 10.2190/AG.68.2.b
19. K Modig, M Talbäck, J Torssander, A Ahlbom. 2017. Payback time? Influence of having children on mortality in old age, *Journal of Epidemiology and Community Health*, 71 (5) 424-430; DOI: 10.1136/jech-2016-207857, <https://jech.bmj.com/content/71/5/424>
20. Shapiro, G., 2014. Voluntary childlessness: A critical review of the literature. *Studies in the Maternal*, 6(1), pp.1–15. DOI: <http://doi.org/10.16995/sim.9>

21. אורנה דונת. 2011. ממני והלאה, ידיעות ספרים, הקיבוץ המאוחד